

Lovforslaget om ændring af retsplejeloven, tjenestemandsløven og forskellige andre love har ligesom forslaget om Domstolsstyrelsen til formål at markere domstolenes selvstændige og uafhængige stilling. Formålet er også at gennemføre en mere gennemsigtig procedure i forbindelse med udnævnelsen af dommere og større indsigt i dommernes bibeskæftigelse.

Det foreslås med henblik på en bredere rekruttering af dommere, at der i retsplejeloven udtrykkeligt angives en række kriterier, som skal tillægges vægt ved besættelse af dommerstillinger. Der skal fortsat lægges afgørende vægt på ansøgenes juridiske og personlige kvalifikationer, men det lovfæstes, at også bredden i ansøgenes juridiske erfaringsgrundlag skal tillægges vægt, ligesom det skal indgå i vurderingen, at der ved domstolene bør være dommere med forskellig juridisk baggrund.

Lovforslaget medfører også oprettelse af et dommerudnævnelsesråd, som skal afgive indstilling til justitsministeren om besættelse af alle dommerstillinger, med undtagelse af stillingen som præsident for Højesteret. Rådet foreslås sammensat af en højesteretsdommer, der skal være rådets formand, en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og to repræsentanter for offentligheden. Offentlighedsrepræsentanterne vil blive udpeget af henholdsvis Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening i fællesskab og Dansk Folkeoplysnings Samråd.

Det foreslås, at Dommerudnævnelsesrådet ikke kan indstille mere end én af ansøgerne til besættelsen af en ledig stilling. Det indebærer, at rådet i nogle tilfælde ved afstemning må afgøre, hvem der indstilles. Ved stemmelighed er formandens (højesteretsdommerens) stemme udslagsgivende.

Ordningen udformes således, at det skal angives i indstillingen, såfremt der har været uenighed i rådet, og med angivelse af de enkelte medlemmers standpunkter. Også hvor der er enighed i rådet, skal indstillingen være begrundet.

Det er forudsat, at ministeren kun helt undtagelsesvis ikke vil følge rådets indstilling. I et sådant tilfælde skal ministeren orientere Folketingets Retsudvalg herom.

Herudover foreslås det, at der gennemføres et værn mod uansøgt afskedigelse og forflyttelse af dommerfuldmægtige og retsassessorer, der udøver domsmyndighed uden at være ud-

nævnt som dommere. Formålet er, at der ikke skal herske tvivl om disse personers uafhængighed, når de fungerer som dommere.

Det foreslås, at dommere fortsat kan have bibeskæftigelse, herunder som formænd for eller medlemmer af råd og nævn og som dommere i voldgiftssager.

Om dommeres bibeskæftigelse foreslås det endvidere, at alle dommere én gang årligt skal afgive indberetning til vedkommende retspræsident om den bibeskæftigelse, som den pågældende har udført. Indberetningen skal indeholde oplysning om hvervets art og hvervgiveren. Parternes navne i voldgiftssager skal dog ikke oplyses, men indberetningen skal indeholde oplysning om navn på de advokater eller andre, som har repræsenteret parterne, og om, hvorledes dommeren er udpeget. Det foreslås, at disse indberetninger bliver offentligt tilgængelige. Herudover skal dommerne indberette deres indtægter ved bibeskæftigelse opgjort for hvert enkelt hverv. Disse oplysninger bliver efter forslaget ikke undergivet aktindsigt.

Denne ordning er valgt, fordi den via oplysningerne om hvervene og hvervgiverne bl.a. vil give offentligheden indsigt i spørgsmål om dommeres habilitet, og fordi retspræsidenterne ved også at få oplysninger om indtægterne ved hvervene får et stærkt grundlag for at føre tilsyn og kontrol med både bibeskæftigelsens karakter og omfang.

Hertil kommer, at den helt overvejende del af domstolene og andre hørte organisationer har udtalt sig kraftigt imod, at oplysningerne om biindtægter bliver offentligt tilgængelige, bl.a. under henvisning til, at en sådan ordning ikke gælder for nogen anden gruppe i samfundet.

Ordningen med årlige indberetninger om bierhverv suppleres af en adgang for retspræsidenterne til at pålægge enkelte dommere at give yderligere oplysninger om bierhverv og til efter drøftelse med Præsidentrådet at beslutte, at dommeren ikke må påtage sig bibeskæftigelse.

Endelig kan det nævnes, at den eksisterende ordning, hvorefter dommere skal have tilladelse fra Præsidentrådet til fast indtægtsgivende bibeskæftigelse, bevares.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslagene og de ledsagende bemærkninger, skal jeg hermed anbefale lovforslagene til det høje Tings velvillige behandling.